

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000641

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мінняйло Надія Віталіївна

2. Nadiia V. Miniailo

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 101

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Екологія

Дата захисту: 13-02-2024

Спеціальність за освітою: Агрохімія і ґрунтознавство

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): РСВР 073

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.33.19, 34.35

Тема дисертації:

1. Вплив біотичних та абіотичних чинників і порушення агроландшафтів на ентомологічне біорізноманіття
2. Influence of biotic and abiotic factors and disturbance of agrolandscapes on entomological biodiversity

Реферат:

1. Проаналізовано бази даних Гідрометеоцентру України, результати багаторічного фітосанітарного моніторингу посівів пшениці озимої, який здійснює Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Експериментально досліджено еколого-економічне значення екосистемних послуг запилення ентомофільних культур, які проводили в агроценозах пшениці озимої (*Triticum L.*) соняшника звичайного (*Heliánthus ánnuus*), ріпака озимого (*Brassica napus L.*), гречки посівної (*Fagorugum esculentum*), огірка звичайного (*Cucumis sativus*) відкритого ґрунту в умовах Черкаської області. Проведено аналіз кліматичних умов України і встановлено, що клімат її змінюється як і глобальний клімат, однак, потепління на території України відбувається навіть швидше, ніж в інших регіонах Північної півкулі планети Земля. Встановлено, що починаючи з 2009 року в Україні відмічено стабільне скорочення різноманіття комах. Так, розрахунок індикатора індекс процвітання (*Legatum Prosperity Index (LPI)*) засвідчив,

що його значення впродовж 2005 – 2017 рр. скоротилося з 1,0 до 0,75 – зменшилося майже на 25 %. У дисертації експериментально досліджено реакцію популяцій шкідливого ентомокомплексу пшениці озимої, який сформувався на посівах до середини ХХ століття, у відповідь на тиск зміни клімату, щодо трьох груп видів комах. Досліджено, що в умовах Степу чисельність клопа почала суттєво зменшуватись із 2009 року. У 2012 році вона вже не досягала рівня економічного порогу шкідливості і надалі змінювалася мало. Зроблено висновок щодо поступового зменшення чисельності комах в умовах потепління клімату в Україні. Автором зроблено акцент на оцінку та аналіз екосистемних послуг ентомологічного біорізноманіття та розроблено методику оцінки основних екосистемних послуг комах-запилювачів. Встановлено, що структура угруповання комах-запилювачів основних ентомофільних сільськогосподарських культур: соняшника, гречки, ріпака та огірка відкритого ґрунту на 72,4–83,1 % представлено в основному бджолою медоносною. Автором доведено, що сумарна вартість екосистемної послуги запилення тільки чотирьох досліджених ентомофільних сільськогосподарських культур в Україні переконливо свідчить щодо екологоекономічної актуальності збереження біорізноманіття комах-запилювачів. Розроблена Концепція екосистемних послуг дозволяє пояснити кризу екологічного стану довкілля внаслідок сільськогосподарської діяльності та комплексу природних чинників. Збіднення біорізноманіття обумовлено екологічним станом агроландшафтів. Вплив антропогенних та природних чинників підсилює кризу біорізноманіття, про що свідчить проведений аналіз екологічних індикаторів. Внаслідок дії комплексу екологічних чинників відбувається збіднення біорізноманіття та пов'язаних з ним екосистемних послуг. Відбувається екологічна деградація довкілля України.

2. The databases of the Hydrometeorological Center of Ukraine, the results of the long-term phytosanitary monitoring of winter wheat crops, carried out by the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection, were analyzed. The ecological and economic significance of the ecosystem services of pollination of entomophilous crops was experimentally investigated . which were carried out in agrocenoses of winter wheat (*Triticum L.*) common sunflower (*Heliánthus ánnuus*), winter rapeseed (*Brassica napus L.*), buckwheat (*Fagopyrum esculentum*), ordinary cucumber (*Cucumis sativus*) of open ground in the conditions of the Cherkasy region. An analysis of the climatic conditions of Ukraine was carried out and it was established that its climate is changing like the global climate, however, the warming in the territory of Ukraine is happening even faster than in other regions of the Northern Hemisphere of the Earth. It was established that since 2009, a steady decline in the diversity of insects has been noted in Ukraine. So, the calculation of the prosperity index indicator (Legatum Prosperity Index (LPI) testified that its value during 2005 – 2017 decreased from 1.0 to 0.75 – a decrease of almost 25 %. In the thesis, the reaction of the populations of the harmful entomocomplex of winter wheat, which was formed on the crops before the middle of the 20th century, in response to the pressure of climate change, concerning three groups of insect species, was experimentally investigated. Researched that in the conditions of the Steppe, the number of bedbugs began to decrease significantly since 2009. In 2012, it did not reach the level of the economic threshold of harmfulness and continued to change little. A conclusion was made regarding the gradual decrease in the number of insects under conditions of climate warming in Ukraine. The author emphasized the evaluation and analysis of ecosystem services of entomological biodiversity and developed a methodology for evaluating the main ecosystem services of pollinating insects. It was determined that the structure of the group of pollinating insects of the main entomophilous agricultural crops: sunflower, buckwheat, rapeseed and cucumber in open ground at 72.4–83.1 % is represented mainly by honey bees. the author proved that the total cost of the pollination ecosystem service of only four studied entomophilous agricultural crops in Ukraine convincingly testifies to the ecological and economic relevance of preserving the biodiversity of pollinating insects. The developed Concept of ecosystem services allows to explain the crisis of the ecological state of the environment as a result of agricultural activity and complex of natural factors. The depletion of biodiversity is due to the ecological state of agrolandscapes. The influence of anthropogenic and natural factors strengthens the biodiversity crisis, as evidenced by our analysis of ecological indicators. As a result of the action of a complex of environmental factors, there is an impoverishment of biodiversity and related ecosystem services. Ecological degradation of Ukraine's environment is taking place.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Міняйло Н. В. Методи оцінки екологічного стану агроландшафтів. Біоресурси і природокористування. 2018. Т. 10. № 3–4. С. 92–97.
- Міняйло Н. В. Комплексна оцінка агроекологічного стану сільськогосподарських угідь (на прикладі Черкаської області). Біоресурси і природокористування. 2019. Т. 11. № 5–6. С. 102–107.
- Міняйло Н. В., Міняйло А. А., Чайка В. М. Визначення основних екологічних чинників зникнення видів біоти в Україні. Наукові доповіді НУБіП України. 2020. № 3 (85). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/article/view/13896>
- Чайка В. М., Лісовий М. М., Міняйло Н. В. Еколого-економічна оцінка екосистемних послуг на прикладі комах-запилювачів. Біологічні системи: теорія та інновації. 2021. Т. 12. № 2. С. 17–23.
- Борзих О. І., Чайка В. М., Федоренко А. В., Борисенко В. І., Неверовська Т. М., Власенко І. С., Міняйло Н. В. Стан шкідливого ентомокомплексу в посівах пшениці озимої в Україні за умов зміни клімату. Карантин і захист рослин. 2022. № 4. С. 10–14.
- Chaika V., Lisovyy M., Ladyka M., Konotop Y., Taran N., Miniailo N., Fedorchuk S., Klymenko T., Trembitska O., Chaika S. Impact of climate change on biodiversity loss of entomofauna in agricultural landscapes of Ukraine. Journal of Central European Agriculture. 2021. № 22 (4). P. 830–835.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0117U002539; 0115U003972; 0114U003559

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чайка Володимир Миколайович
2. Volodymyr M. Chaika

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут захисту рослин Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05523406

Місцезнаходження: вул. Васильківська, буд. 33, Київ, 03022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писаренко Віктор Микитович
2. Viktor M. Pysarenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0184-3929

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пічура Віталій Іванович
2. Vitalii I. Pichura

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0358-1889

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493020

Місцезнаходження: вул. Стрітенська, буд. 23, Херсон, 73006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабич Анатолій Григорович

2. Anatolii H. Babych

Кваліфікація: д. б. н., доц., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0299-4478

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вагалюк Людмила Володимирівна

2. Liudmyla V. Vahaliuk

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5023-3919

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Доля Микола Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Доля Микола Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна